

Folketingets ombudsmands kritik af styrelsesloven.

I forbindelse med en del sager, der har verseret hos ombudsmanden vedrørende forholdene ved Sociologisk institut under Københavns Universitet, udtalte denne, at den nuværende lov ikke i tilstrækkelig grad har taget stilling til spørgsmålet om ministeriets kompetence som overordnet myndighed i forhold til universitetets styrende organer (lovens § 1). Han sigtede navnlig til, i hvilket omfang og på hvilke sagsområder ministeriet var blevet til efter eller uden rekurs at omgøre afgørelser truffet af universitetsorganerne. Ombudsmanden mente at måtte henstille til undervisningsministeren at overveje en præcisering gennemført på dette punkt, evt. i forbindelse med lovens revision. Han påpegede dels de uheldige praktiske konsekvenser, den nuværende uklarhed skønnedes at kunne medføre i forhold til universitetsadministrationen, dels spørgsmålets betydning for rækkevidden af ministerens ansvar.

I forbindelse med en anden ombudsmandssag vedrørende en klage over en eksamination henstillede ombudsmanden, at der blev udstedt udfyldende regler til præcisering af de studerendes retsstilling, hvis de finder anledning til at klage over eksaminationer eller eksaminationsbedømmelser. Ombudsmanden henstillede, at der jfr. lovens § 10, stk. 3, og § 14 blev fastsat regler, der angiver, hvem der kan klages til, den nærmere procedure i forbindelse hermed og klageinstansens beføjelser.

I en tredje sag henstillede Folketingets ombudsmand, at der blev tilvejebragt regler, der muliggjorde, at man efterfølgende kunne se, hvad der var foregået på et møde i et kollegialt organ, hvem der havde været til stede, og hvad der var besluttet. Dette har ikke alle steder været gennemført lige klart, hvilket har vanskeliggjort behandlingen af klagesager, både hos Folketingets ombudsmand og i ministeriet.

Anden kritik.

Siden lovens ikrafttræden i 1970 har der fra mange sider været talt og skrevet meget om de problemer, gennemførelsen af loven rejste. Ekspeditionssekretær K. Espen Hansen, Københavns Universitet, har udgivet en kommenteret lovudgave og universitetsdirektør B. Bengtson, Odense Universitet, har udgivet en bog om emnet. Herudover har der været mange avisartikler og kronikker om emnet, ligesom fagblade og organisationstidsskrifter har beskæftiget sig indgående med det. Fælles for dem alle er en kritisk holdning til den måde, hvorpå nærdemokratiet hidtil har fungeret. Man har peget på, at apparatet var for tungt virkende,

og at sagsbehandlingen blev forsinket i helt urimelig grad samtidig med, at den administrative byrde, der blev lagt på medlemmerne af organerne, var alt for stor. Der har også været peget på problemerne vedrørende kompetencefordelingen mellem organerne og på, at mange regler i den nuværende lov var for uklare, hvilket har givet anledning til alt for mange problemer i den daglige administration og har givet anledning til, at universiteterne anlagde forskellige fortolkninger af de samme bestemmelser.

Undervisningsministeriets erfaringer.

Ministeriet har i den forløbne tid mærket problemerne på nært hold. Der har især været problemer med at få udstedt de i loven forudsatte udfyldende bestemmelser vedrørende studienævn, institutter, universitetsadministrationens ansvar og virksomhed, regler for kontorhøjlp til de styrende organers repræsentanter m. v. Alene udstedelsen af de i lovens § 11 nævnte valgbekendtgørelser for de studerende har hvert år krævet en stor arbejdsindsats, og der har været meget store problemer ved afholdelse af valgene.

I opbygningen af de kollegiale organer har det vist sig svært at få inkorporeret specielle dele af universiteterne, især visse museer, specielle institutter og videnskabelige samlinger. Styrelsesforholdene omkring disse institutter er endnu ikke afklaret. Der foreligger dog indstillinger vedrørende Zoologisk Museum og Geologisk-Mineralogisk Museum under Københavns Universitet.

Det har været ministeriets indtryk, at indførelse af nærdemokrati på så store arbejdspladser, som universiteterne er, har været en meget svær proces at gennemføre, og de mange forskellige sager i ministeriet og hos ombudsmanden vidner i høj grad herom. Det bør herudover nævnes, at indførelse af kollegiale organer har medført en mødeaktivitet, der har ligget langt ud over, hvad man forventede ved lovens ikrafttrædelse. Man har mange steder endnu ikke fundet en hensigtsmæssig form for kollegial sagsbehandling, hvilket gør, at der ofte bruges urimelig megen tid til møder.

Loven har også, for så vidt angår de studerendes repræsentation, givet anledning til væsentlige problemer, der har betydet, at store studentergrupperinger på de gamle universiteter ikke aktivt har ønsket at deltage i arbejdet i de styrende organer, men det ser i dag ud til, at denne del af problematikken til dels er løst ved, at studenterrådene aktivt har deltaget i de officielle valg i efteråret 1972.

Et antal rekursager har været meget omtalt i dagspressen og har som anført ofte været genstand